

Τουρκία

Η άλλη όψη του πολιτικού ισλάμ

Η νέα ισλαμική μέση αστική τάξη, που αποκαλείται «Τίγρεις της Ανατολίας», αναμένεται να αποτελέσει τη δύναμη πυρός του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) στο δημοψήφισμα της 12ης Σεπτεμβρίου για την αναθεώρηση του συντάγματος.

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ Ξ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ
protopapasgiorgos@yahoo.gr

Το πολιτικό ισλάμ έχει πλέον καταστεί αναπόσπαστο στοιχείο της χώρας, έχει αλώσει τα προπύργια του κεμαλικού κράτους και σταδιακά υποτάσσει τους στρατηγούς στις επιθυμίες της κυβέρνησης.

Η παραδοσιακή κοσμική ελίτ που έχει κυβερνήσει για δεκαετίες χάνει τα ερείσματα στην εξουσία και η ψήφος του «ναι» στις μεταρρυθμίσεις στο δημοψήφισμα θα της δώσει το τελειωτικό χτύπημα. Η νέα ισλαμική μέση αστική τάξη, με ρίζες σε πόλεις μακριά από την Κωνσταντινούπολη, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δρώμενα. Η άνοδος των θρησκευόμενων εύπορων μουσουλμάνων εκλαμβάνεται ως η πιο απειλητική εκδήλωση μιας διαδικασίας που άρχισε δεκαετίες πριν με τη μαζική μετανάστευση «ανεκπαιδευτων» και «απολίτιστων» ανθρώπων στις μεγάλες αστικές πόλεις.

Από τη δεκαετία του '50

Η δημιουργία της νέας μουσουλμανικής τάξης χρονολογείται στη δεκαετία του '50, όταν επιχειρηματίες και έμποροι συνασπίστηκαν μέσα στις πόλεις της Ανατολίας για να ανταγωνιστούν τις κρατικές επιχειρήσεις που έλεγχαν σε μεγάλο βαθμό την οικονομία. Το αποφασιστικό βήμα για την ανάπτυξη της έγινε με την κυβέρνηση του πρωθυπουργού Τουργκούτ Οζάλ, όταν προσκάλεσε ξένους επενδυτές στην Ανατολία και έκανε ευνοϊκές συμφωνίες για τις μικρομε-

Οι «καλβινιστές» της Ανατολίας

Η ακτινογραφία της νέας αστικής τάξης των θρησκευόμενων επιχειρηματιών και των κοσμικών γυναικών με τις μαντίλες που στηρίζουν το ΑΚΡ και τον Ερντογάν

Η Καισάρεια (ή Καϊσερί) είναι πόλη μοντέλο οικονομικής και βιομηχανικής ανάπτυξης που στηρίχτηκε στους «καλβινιστές» του ισλάμ, πιστούς και εργατικούς επιχειρηματίες οι οποίοι έδρασαν με τη βοήθεια των οικονομικών δικτύων των ισλαμικών αδελφοτήτων.

σαίες επιχειρήσεις. Ο πρωθυπουργός Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας το 2002, εισήγαγε δυναμικά στην πολιτική, στην οικονομία και στην κοινωνία το ισλαμικό θρησκευτικό στοιχείο, που είναι και παραμένει ανάθεμα για το κεμαλικό στρατιωτικό κατεστημένο, που θεωρείται θεματοφύλακας των αρχών του κοσμικού κράτους.

Η Καισάρεια (το σύγχρονο Καϊσερί), γενέτειρα του προέδρου της Τουρκίας, του ισλαμιστή Αμπντουλάχ Γκιουλ, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα για το πόσο έχει αλλάξει η Τουρκία τα τελευταία τριάντα χρόνια. Η εκβιομηχάνιση της πόλης της Κεντρικής Ανατολίας και η οικονομική μεταμόρφωσή της συντελέστηκαν μέσα από πρωτοβουλίες των πολιτών της και σκληρή εργασία. Μια έκθεση της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Σταθερότητας (ESI) σε Κωνσταντινούπολη και Βρυξέλλες χαρακτήρισε τον συνδυασμό σύ-

χρονης τεχνολογίας και υψηλών ηθικών προτύπων ως την «Επανάσταση της Κεντρικής Ανατολίας». Οι πρωτεργάτες της χαρακτηρίστηκαν «ισλαμιστές καλβινιστές», αληθινοί και ευσεβείς επιχειρηματίες, των οποίων οι πρόγονοι δούλευαν μαζικά σε τεράστιους ομίλους που ελέγχονταν για δεκαετίες από την Άγκυρα.

Κοινωνία των πολιτών

Το ισλαμικό κίνημα, για να μπορέσει να σπάσει το μονοπώλιο των κεμαλιστών, βασίστηκε στην έννοια της «κοινωνίας των πολιτών», στην ίδρυση μη κυβερνητικών οργανώσεων εκπαιδευτικού, κοινωνικού-φιλανθρωπικού και επιχειρηματικού χαρακτήρα. Ένα κείμενο εργασίας του ΕΛΙΑΜΕΠ με τίτλο «Διαστάσεις και Δράσεις του Ισλαμικού Κεφαλαίου στην Τουρκία» δίνει μια σαφή εικόνα της πορείας και της εξέλιξης αυτής της ανερχόμενης κοινωνικής δύναμης. Ο όρος «ισλαμικό κεφάλαιο» στη δεκα-

ετία του '90 περιλαμβάνει: α) πολυμετοχικές εταιρείες που συστάθηκαν χάρη σε εμβάσματα Τούρκων μεταναστών στην Ευρώπη, β) θρησκευόμενους επιχειρηματίες οι οποίοι συμμετέχουν σε ενώσεις (MUSIAD) και γ) εταιρείες, ισλαμικές τράπεζες και επιχειρηματικούς συνδέσμους που έχουν δημιουργήσει ισλαμικές αδελφοότητες (ISHAD/TUSKON). Η MUSIAD (Ένωση Ανεξάρτητων Βιομηχάνων και Επιχειρηματιών) υιοθέτησε τα δυτικά πρότυπα ανάπτυξης σε συνδυασμό με τις αξίες και τις παραδόσεις του ισλάμ. Η ISHAD (Σύνδεσμος Αλληλεγγύης στην Επιχειρηματική Ζωή), ο επιχειρηματικός πυλώνας της κοινότητας του ισλαμιστή διανοούμενου Φεντουλάχ Γκιουλέν, μετεξελίχθηκε στην TUSKON (Σύνδεσμος Βιομηχάνων και Επιχειρηματιών Τουρκίας) με πολλά παραρτήματα σε κάθε επαρχία της χώρας και στις κυριότερες πρωτεύουσες του εξωτερικού.

Το κοινωνικό και πολιτικό ισλάμ έχει γίνει πλέον μέρος της κοινωνίας και συμμετέχει σε όλες τις εκφάνσεις της. Η κοινωνικοποίηση των μουσουλμάνων γυναικών με μαντίλα το αποδεικνύει καθημερινά και αποτελεί τον καθρέφτη των αλλαγών που συντελούνται. Αν και, σύμφωνα με μια δημοσκόπηση, το ποσοστό των γυναικών που φοράει μαντίλα μειώθηκε μεταξύ 1999-2008 από 73% σε 60%, το αξιοσημείωτο στοιχείο είναι ότι όλο και περισσότερες γυναίκες με τη συγκεκριμένη εμφάνιση θέλουν να πάρουν μέρος στη δημόσια ζωή. Σε αντίθεση με το παρελθόν, πηγαίνουν για διασκέδαση, για ψώνια, περνάνε αρκετές ώρες σε καφετέριες και οι μαντίλες τους είναι πολύχρωμες, φανταχτερές, συχνά σχεδιασμένες από οίκους υψηλής ραπτικής. Η νέα πλούσια ισλαμική τάξη διαμένει σε ξενοδοχεία πέντε αστέρων κατά τη διάρκεια του Ραμαντάν και πηγαίνει στις διακοπές σε θέρε-

τρα της Μεσογείου με όλες τις κοσμικές ανέσεις, αλλά απέχει από το ποτό.

Το αίσθημα απώλειας των κεκτημένων κατακλύζει την παλαιά ελίτ. Κάποια μέλη της απαιτούν έναν σαφή φυσικό διαχωρισμό μεταξύ των ισλαμιστών και των κοσμικών στις πόλεις, ενώ άλλα έχουν αποσυρθεί σε περιχαρακωμένα προάστια της Κωνσταντινούπολης και άλλων σημαντικών πόλεων της Δυτικής Τουρκίας. Το κυβερνών ισλαμικό ΑΚΡ, σύμφωνα με άρθρο του «The Wilson Quarterly», είναι ένα είδος μείξης ευλαβών συντηρητικών, Τούρκων εθνικιστών, μεταρρυθμιστών της οικονομίας και θρησκευόμενων επιχειρηματιών. Η ψήφος του «ναι» στο δημοψήφισμα θα δώσει την ευκαιρία στον Ερντογάν να εφαρμόσει τις μεταρρυθμίσεις και να αποδείξει ότι το μετριοπαθές ισλάμ είναι μια πολιτική δύναμη εκσυγχρονισμού που μπορεί να αποτελέσει μοντέλο για τον υπόλοιπο μουσουλμανικό κόσμο.

Διακοπές στην Αττάλεια. Η νέα ισλαμική μεσαία τάξη διαμένει σε ξενοδοχεία πέντε αστέρων στη διάρκεια του Ραμαντάν και πηγαίνει διακοπές σε θέρετρα της Μεσογείου με όλες τις κοσμικές ανέσεις, αν και απέχει από το ποτό.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ

ΜΥΚΟΝΟΣ - ΔΗΛΕΣ ΑΕΤΤΕ Πωλούνται ανεξάρτητες κατοικίες με παραδοσιακή αρχιτεκτονική από 50 τ.μ. - 250 τ.μ. με πισίνα, στις καλύτερες περιοχές της Μυκόνου με εκπληκτική θέα. (Τζάκια - Υπαίθριες διαμορφώσεις). Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 210-6233607 ή 210-6233614, 6944 394245.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, Ανιχνευτές Όπλων & Βομβών Αιθιολογίας, Κάμερες, Προστασία Τηλεπικοινωνιών, Δορυφορικού Εντοπισμού & Computers. Ολοκληρωμένες μελέτες & οργάνωση ομάδων ασφαλείας, για προστασία από τρομοκρατικές ενέργειες, ηπτοείες & απαγωγές επιχειρηματιών - οικογενειών, από τ. Υπεύθυνο Διπλωματικής Ασφάλειας, με 20ετή προϋπηρεσία - εκπαιδεύσεις κατά παντός κινδύνου. Τηλ.: 6997 161661 asfalia247@gmail.com

«Υπερήφανο» για την επιδρομή το Ισραήλ, στηρίζει την έρευνα ΟΗΕ η Άγκυρα Συμφωνούν ότι... διαφωνούν για τη Γάζα

Ένταση συνεχίζει να επικρατεί στις σχέσεις Τουρκίας και Ισραήλ, με αφορμή την επιδρομή Ισραηλινών κομάτων σε τουρκικό πλοίο που μετέφερε ανθρωπιστική βοήθεια στη Γάζα, τον περασμένο Μάιο. Το θέμα εξετάζεται από τον ΟΗΕ, όπου έχει συσταθεί ειδική επιτροπή για να ερευνήσει το περιστατικό, κατά τη διάρκεια του οποίου σκοτώθηκαν εννέα άτομα, ωστόσο η διεθνής επιτροπή λειτουργεί σε προπαρασκευαστικό στάδιο, σε μια προσπάθεια να συμφω-

νηθούν οι παράμετροι της έρευνας από όλες τις πλευρές.

Ο επικεφαλής του ισραηλινού στρατού, αντιστράτηγος Γκάμπι Ασκενάτζι, δήλωσε ότι αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου την ευθύνη της επιδρομής και τόνισε ότι είναι υπερήφανος για τους κομάντος που πήραν μέρος. Μάλιστα, επεσήμανε ότι θα έπρεπε να είχε πάρει πρόσθετα μέτρα στρατιωτικού χαρακτήρα πριν από την επιδρομή για να αυξήσει την ασφάλεια των στρατιωτών του. Από την πλευρά της Άγκυ-

ρας, ανώτερο στέλεχος του υπουργείου Εξωτερικών δήλωσε στην εφημερίδα «Χουριέτ» ότι η Τουρκία θα παρέχει πλήρη υποστήριξη στην επιτροπή του ΟΗΕ, παρά «την αρνητική στάση του Ισραήλ». Το Ισραήλ έχει κάνει σαφές ότι δεν θα δεχθεί να εξεταστούν από τη διεθνή επιτροπή οι στρατιώτες που πήραν μέρος στην επιδρομή και θα παραχωρήσει ως καταθέσεις τους τα όσα θα πουν στην ισραηλινή επιτροπή, που ερευνά το θέμα παράλληλα με την επιτροπή του ΟΗΕ.